

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU
(sediul central)**

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. N. Zelinschi, 13
Email: jbotanica@justice.md; Tel.: +373 22/ 52-20-21
www.instante.justice.md

**Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28**

Judecătoria Chișinău (sediul central), Vă expediază încheierea din data de 14 martie 2025, precum și înscrisurile ce interesează soluționarea excepției de neconstituționalitate în privința textului „de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din cuprinsul art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, ridicată la cererea înaintată de avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcișchi Anatolie, în cauza intentată la cererea depusă de administratorul insolvenței S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare, Vasilev Ruslan cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare din 03 decembrie 2024.

Anexe:

1. Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din data de 14 martie 2025 pe 3 file;
2. Sesizare privind excepția de neconstituționalitate pe 11 file;
3. Copia cererii cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024 pe 5 file;
4. Copia proceselor-verbale a adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024 pe 18 file.

Vicepreședintele interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul central)

Arhip Alexandru

Ex: Aculov Vladlena

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

a textului ” *de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor*” din cuprinsul art. 59 alin.(2) din Legea insolvenței

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

„12” februarie 2025

A. Autorul excepției de neconstituționalitate**1. Nume: Culcițchi****2. Prenume: Anatolie****B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun**

1. Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Central se află în examinare cauza de insolvență față de SA „Scana”.

2. La data de 03.12.2024 a fost petrecută Adunarea creditorilor SA „Scana” în procedura planului de restructurare.

3. În cadrul Adunării creditorilor SA „Scana” din 03.07.2024 au fost aprobate următoarele hotărâri:

- S-a aprobat raportul administratorului statutar/reprezentantul debitorului SA „Scana” (A.Culcițchi), privind executarea Planului de Restructurare SA „Scana” și acțiunile acestuia în vederea executării hotărârilor adunărilor creditorilor și deciziilor comitetului creditorilor, emise în anul 2024.
- S-a aprobat destituirea administratorului procesului de insolvență a debitorului SA „Scana”, Ruslan Vasiliev.
- S-a aprobat desemnarea în funcția de administrator al insolvenței SA „Scana” (în procedura planului de restructurare) a Administratorului autorizat Stejar Veaceslav, deținătorul autorizației nr. 092 din 14.01.2015, eliberată de Ministerul Justiției al RM.

4. Procesele-verbale ale Adunării creditorilor SA „Scana” din 03.12.2024 au fost înregistrate în instanța de insolvență în interiorul termenului de 7 zile prevăzut la art.56 alin.(14) din Legea insolvenței.

5. La data de 21 ianuarie 2025 (*peste 40 zile de la data expirării termenului de înregistrare prevăzut de art.56 alin.(14) din Legea insolvenței*), administratorul insolvenței, SA „Scana”, Ruslan Vasiliev a depus cerere de anulare a hotărârilor Adunării creditorilor SA „Scana” din 03.12.2024.

C. Obiectul sesizării

Obiect al prezentei sesizări îl constituie textul *”de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor”* din cuprinsul art. 59 alin.(2) din Legea insolvenței

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție

D. Legislația pertinentă:

Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate (proeminența dreptului).

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 16

Egalitatea

[...]

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

Articolul 127

Proprietatea

(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

Prevederile relevante ale Convenției Europene pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale sunt următoarele:

Articolul 6

Dreptul la un proces echitabil

Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Articolul 1 Protocol 1

Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.

Prevederile relevante ale Legii insolvenței sunt următoarele:

Articolul 1

Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este **instituirea cadrului juridic** privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

Articolul 4

(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.

Articolul 54

Atribuțiile adunării creditorilor

Articolul 54. Atribuțiile adunării creditorilor

(1) Adunarea creditorilor are următoarele atribuții exclusive:

a) stabilește componența numerică și atribuțiile comitetului creditorilor, alege membrii acestui comitet și hotărăște încetarea anticipată a împuternicirilor acestora, stabilește periodicitatea plății soldei, a retribuțiilor stimulative și modul de compensare a cheltuielilor de exercitare a funcției de membru al comitetului creditorilor, decide asupra tragerii la răspundere a membrilor lui;

b) decide asupra sistării activității debitorului și lichidării lui, aprobă planul de restructurare a acestuia;

c) prezintă instanței de insolvență propuneri referitor la instituirea de restricții în activitatea debitorului și în gestionarea de către acesta a patrimoniului său;

d) supraveghează activitatea administratorului insolvenței și/sau a lichidatorului, examinând rapoartele lor, solicită instanței de insolvență destituirea și înlocuirea lor în cazurile stabilite de prezenta lege;

e) poate cere oricând administratorului insolvenței/lichidatorului explicații, informații sau rapoarte despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare. Dacă nu există un

comitet al creditorilor, adunarea poate verifica soldul și rulajul banilor în conturile de acumulare sau poate numi o persoană pentru o astfel de verificare;

f) decide asupra încheierii tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 69, asupra termenelor și a formei de vânzare a bunurilor debitorului, precum și a prețului inițial de vânzare a acestor bunuri în cadrul tranzacțiilor de proporții;

g) verifică legalitatea și oportunitatea hotărârilor comitetului creditorilor adoptate în perioada de raportare și, după caz, ia decizii cu privire la anularea sau la suspendarea acestora. Examinează darea de seamă a comitetului pe marginea controalelor și a reviziilor care au fost inițiate de adunarea creditorilor;

h) aprobă distribuirea intermediară și finală a masei debitoare;

i) decide asupra modului, formei și termenelor de convocare și de desfășurare a adunării creditorilor;

j) rezolvă alte probleme privind desfășurarea procedurilor de insolvență, stabilite expres de prezenta lege.

Articolul 59

Anularea hotărârii adunării creditorilor

(1) Hotărârea adunării creditorilor poate fi anulată de instanța de insolvență pentru încălcări de procedură, la cererea administratorului insolvenței/ lichidatorului sau a reprezentantului debitorului, precum și pentru motive de ilegalitate, la cererea creditorilor care:

a) au votat împotriva hotărârii, faptul fiind consemnat în procesul-verbal al adunării;

b) nu au fost admiși la adunare fără temei legal sau nu au fost înștiințați în modul stabilit de prezenta lege despre data, ora și locul adunării;

c) sînt lezați în drepturi printr-o hotărîre asupra unei chestiuni care nu figura pe ordinea de zi a adunării creditorilor sau prin faptul că adunarea a avut loc fără cvorumul stabilit de lege, cu încălcarea cotelor de voturi.

(2) Cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolvenței/ lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor. (3) Anularea hotărârii adunării creditorilor trebuie adusă la cunoștință tuturor creditorilor. Încheierea de anulare poate fi atacată cu recurs de orice creditor chirografar sau creditor garantat. Încheierea de respingere a cererii de anulare poate fi atacată cu recurs de către solicitant.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție

- Analiza autorului pe baza normelor constituționale relevante:

6. În jurisprudența sa Înalta Curte notează că expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, i.e. ca aceasta să fie accesibilă și previzibilă (a se vedea HCC nr. 37 din 7 decembrie 2021, § 53; HCC nr. 39 din 21 decembrie 2021, § 39).

7. Referitor la condiția accesibilității, Curtea reține că prevederile atacate corespund acestui criteriu, deoarece au fost publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Aici operează

prezumția cunoașterii legii, care decurge din maxima nemo censetur ignorare legem (a se vedea, e.g., pentru aplicarea acesteia, Fullani v. Albania (dec.), 20 septembrie 2022, § 76).

8. În opinia noastră dreptul de acces la justiție al unei părți exprimat de legiuitor în mod clar constituie în același timp și o garanție pentru cealaltă parte de a-și putea direcționa conduita în timp având certitudinea securității juridice că din momentul expirării unui anumit termen instituit de lege situația juridică s-a consumat și nu mai poate fi repusă în discuție.

9. Este notoriu că majoritatea procedurilor de insolvabilitate durează o perioadă foarte îndelungată de timp, iar în foarte multe cazuri aceste termene depășesc și 10 ani începând cu data intentării procedurii de insolvabilitate.

10. În considerarea textului de lege contestat "de la data luării cunoștinței de procesul-verbal", ne întrebăm, oare scopul a fost de a permite o durată temporală nelimitată pentru subiectul acestei contestații de a se interesa de soarta dosarului și a face cunoștință cu procesul-verbal, sau totuși impune o conduită diligentă raportat la cadrul legal general al legii insolvabilității.

11. Omisiunea legislatorului de a evidenția clar și în acord cu securitatea raporturilor juridice un moment în timp pentru calcularea acestui termen de 5 zile, permite judecătorului să accepte o cerere depusă de un contestatar și peste 10 ani, dacă atât durează procesul de insolvabilitate, deși acesta a participat la adunare. Oare acesta a fost scopul urmărit de legiuitor, sau totuși regula bunei-credințe în exercitarea drepturilor procedurale persistă și în sensul normei respective ?

12. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, nu numai statul, dar și creditorul trebuie să acționeze cu o anumită diligență pentru a asigura executarea în cauzele civile. Acestuia îi revine sarcina de a se folosi de mijloacele puse la dispoziția sa de legislația națională și de a apela, la nevoie, la autoritatea publică pentru a-l asista la executare (Ciprova v. Republica Cehă (dec.), 22 martie 2005). Acest fapt presupune respectarea procedurii și a termenelor prevăzute de dreptul intern (Stanca Popescu v. România, 7 iulie 2009, § 78).

13. În Decizia Curții Constituționale nr. DCC85/2016 din 18.11.2016, Curtea subliniază că „dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, inclusiv de ordin procedural, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit. Curtea reține că obligația persoanelor de a-și exercita drepturile procesuale civile în termenele stabilite de lege dau conținut ordinii de drept, astfel asigurându-se certitudinea și securitatea raporturilor juridice”.

14. În jurisprudența CtEDO se enunță cu titlu de principiu imperativ obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

15. În modul în care este exprimat textul de lege contestat de către legislator se crează impresia că norma de la art.59 din Legea insolvabilității poate fi privită abstract și separat de restul contextului legal, ceea ce este eronat întrucât această dispoziție urmează a fi aplicată în ansamblu cu celelalte dispoziții legale din Secțiunea V a Capitolului II din Legea insolvabilității ce privesc chesiunile legate de Adunarea creditorilor.

16. În susținerea poziției de mai sus relevăm că în conformitate cu prevederile art.56 alin.(14) din Legea insolvabilității, Prin grija administratorului insolvabilității/lichidatorului sau a unei alte persoane care a convocat adunarea, procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor.

17. Legislatorul era obligat să legifereze o normă clară din care să rezulte cert că discreția potențialului contestatar este limitată în acest context în raport cu durata maximă pentru înregistrarea procesului-verbal, odată cu expirarea căreia, orice persoană să se poată interesa de soarta procesului-verbal și să-l conteste după caz.

18. Consecvent, evidențiem Înaltei Curți că acest text de lege vine să creeze insecuritate juridică nu doar asupra unor chestiuni organizatorice ale procesului de insolvență decise la adunările creditorilor, dar și asupra dreptului de proprietate al debitorului și celorlalți creditori.

19. Remarcăm că una din atribuțiile principale și exclusive ale Adunării creditorilor prin prisma art.54 alin.(1) din Legea insolvenței ține de aprobarea deciziilor privind încheierea tranzacțiilor de proporții prevăzute la art. 69, asupra termenelor și a formei de vânzare a bunurilor debitorului, precum și aprobarea distribuțiilor intermediare și finală a masei debitoare.

20. Textul de lege contestat permite a fi contestată o asemenea hotărâre pe întreaga perioadă a procedurii poate chiar și peste 10 ani, chiar dacă creditorul, sau mai ales ca în speța pendinte administratorul insolvenței a avut oricând posibilitatea în acest timp să facă cunoștință cu procesul-verbal al adunării. Considerăm un asemenea text de lege ca fiind și contrar obligației de diligență a unui asemenea creditor. Or, sintagma "de la data luării cunoștinței cu procesul-verbal" nu impune subiecților să se intereseze de soarta dosarului, oferindu-le în schimb o discreție absolută în timp de a face cunoștință când vor dori cu acest proces.

21. Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale. CEDO în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

22. Prin Hotărârea din 03 aprilie 2008 în cauza Ponomaryov contra Ucrainei Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

23. În cauza judiciară pendinte subiectul care a depus cererea de anulare a hotărârii adunării creditorilor a cunoscut hotărârile aprobate de adunare, a cunoscut *sine qua non* termenul limită de 7 zile prevăzut de art.56 alin.(14) din Legea insolvenței în care procesul-verbal al adunării trebuie să fie prezentat în instanță.

24. Privind prin prisma rolului activ și obligației de diligență a acestuia derivată din art.20 din Constituție și art.6 CEDO contestatarul ar trebui să manifeste diligența de a face cunoștință cu procesul-verbal începând cu data limită în care acesta urma a fi prezentat, și în decurs de 5 zile să depună cererea de anulare dacă a avut acest interes.

25. Din cauza caracterului incert însă al normei instanța poate admite o asemenea cerere ca fiind depusă în termen, deși reclamantul procesual al acestei cereri nu s-a îngrijit să manifeste minima diligență de a lua cunoștință cu conținutul procesului-verbal în decurs de 5 zile de la data expirării termenului de depunere prevăzut în art.56 alin.(14) din Legea insolvenței.

26. Corelativ invocăm și incidența art.16 din Constituție în măsura în care Legea insolvenței nu oferă aceiași discreție nelimitată în alte cazuri. Spre ex. în cuprinsul art.28 alin.(2), alin.(6); art.34 alin.(5); art.40 alin.(2); art.55 alin.(3), (5), (7), (9); art.56 alin.(14); art.62 alin.(9); art.104; art.105; art.248 ș.a. din Legea insolvenței, textele de lege oferă claritate limitelor temporale în care poate fi contestată o hotărâre. La caz, evidențiem spre exemplu art.62

alin.(9) din Legea insolvenței care prevede că „orice creditor, administratorul insolvenței/lichidatorul poate formula contestație împotriva hotărârilor comitetului creditorilor la prima adunare a creditorilor, iar hotărârea acesteia poate fi contestată în instanța de insolvență în termen de 5 zile de la adoptarea ei”. Observăm astfel că această normă nu doar că asigură celeritate așa cum ar rezulta de altfel și din norma contestată unde la fel este termenul de 5 zile, însă mai asigură claritate prin impunerea la diligență și rol activ ca hotărârea să fie contestată în termen de 5 zile de la data adoptării.

27. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că cerința caracterului comparabil al situațiilor stabilit de articolul 16 din Constituție nu impune ca situațiile să fie identice, ci numai ca ele să fie, până la un anumit punct, asemănătoare. Verificarea respectării acestei cerințe implică compararea situației autorilor excepțiilor cu cea a subiecților în raport cu care pretind că sunt dezavantajați (a se vedea HCC nr. 8 din 6 aprilie 2023, § 32). Faptele descrise prin lipsa clarității duc la încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

28. Potrivit jurisprudenței Curții Europene, nu numai statul, dar și creditorul trebuie să acționeze cu o anumită diligență pentru a asigura executarea în cauzele civile. Acestuia îi revine sarcina de a se folosi de mijloacele puse la dispoziția sa de legislația națională și de a apela, la nevoie, la autoritatea publică pentru a-l asista la executare (Ciprova v. Republica Cehă (dec.), 22 martie 2005). Acest fapt presupune respectarea procedurii și a termenelor prevăzute de dreptul intern (Stanca Popescu v. România, 7 iulie 2009, § 78).

29. Mai grav poate fi faptul că textul de lege permite ca și peste câțiva ani un participant să invoce ca exemplu anularea hotărârilor adoptate la Adunarea de raportare ceea ce are semnificația că tot procesul de insolvență urmează să revină la etapa incipientă în măsura în care anume la această adunare urmează a fi determinată procedura (restructurare sau faliment), se alege administratorul insolvenței/lichidatorul, se constituie comitetul creditorilor ș.a. Anularea hotărârilor unei asemenea adunări presupune că toate celelalte hotărâri ulterioare devin ineficiente. Este oare o asemenea normă conformă Constituției prin prisma clarității și securității raporturilor juridice? Considerăm că nu!

30. Este oare o asemenea normă conformă dreptului de proprietate a debitorului care în toată această perioadă a suportat cheltuieli? Considerăm că nu!

31. Este oare o asemenea normă conformă dreptului de proprietate al creditorilor care printr-o hotărâre pronunțată de Adunare cu câțiva ani în urmă i s-a achitat creanța, ca să fie obligat să restituie ceea ce a primit în caz de anulare, inclusiv pe motive care nici măcar nu îl privesc? Considerăm că nu!

- Referitor la existența unor măsuri alternative mai puțin intruzive, care au legătură cu scopurile legitime urmărite:

32. Testul măsurilor mai puțin restrictive verifică dacă legislatorul putea adopta măsuri legislative care să realizeze la fel de eficient scopul legitim urmărit și care să limiteze mai puțin dreptul fundamental protejat, în comparație cu măsurile contestate (a se vedea HCC nr. 20 din 3 noiembrie 2022, § 55).

33. Nu este o noutate că fundamentul legislativ al legii naționale la constituit Legea insolvenței cu toate modificările din legislația României. Cu excepția unor modificări graduate și substituirea prin adaptare a unor formulări textul Legii insolvenței a preluat în marea sa măsură anume conceptul redacțional român.

34. Urmând această abordare consider că legiuitorul urma să fie consecvent și în privința cuprinsului textului de lege contestat. La caz, conform art.48 alin.(7) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență, Cererea prevăzută la alin. (7) va fi depusă la dosarul cauzei, inclusiv în format electronic, **în termen de 5 zile de la data publicării în BPI a procesului-verbal al adunării creditorilor** și va fi soluționată în camera de consiliu, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului judiciar/lichidatorului judiciar și a creditorilor. Citarea părților și comunicarea actelor către aceștia se fac prin BPI.

35. Din textul de lege enunțat observăm că legiuitorul român a asigurat prin formularea expusă atât dreptul la un proces echitabil oferind claritate textului, cât și respectarea securității juridice prin prisma principiului proeminenței datorită faptului că toți participanți cunosc limitele conduitei lor – din momentul publicării în Buletinul Public de Insolvență ai la dispoziție 5 zile să exerciți cererea în anulare.

36. Deși în esență atât art.59 alin.(2) din Legea insolvabilității, cât și art.48 alin.(8) din Legea nr. 85 din 25 iunie 2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență au același scop și termene (5 zile) totuși formularea legală în cazul normei contestate încălcă proeminența dreptului lăsând o discreție nelimitată în timp potențialului subiect al cererii de anulare să depună o asemenea cerere tot în decurs de 5 zile, însă calculat din orice moment va dori el să facă cunoștință, peste o lună, peste un an, peste 5 ani ș.a.

37. Textul de lege contestat contravine cu atât mai mult prevederilor constituționale relevate cu cât începând cu data de 01.04.2024 și în Republica Moldova a devenit funcțional Registrul cauzelor de insolvabilitate, în cuprinsul căruia prin prisma art.6 alin.(4) și art.55 alin.(3) se publică hotărârile de convocare a Adunării creditorilor, fapt ce asigură pentru persoanele interesate posibilitatea de a afla despre petrecerea acestora.

38. În situația în care legiuitorul național a urmărit să calculeze termenul de 5 zile indicat la art.59 alin.(2) de la data înregistrării procesului-verbal în instanța la fel este o normă clară și accesibilă. Însă ce a omis legiuitorul este determinarea reală a limitei în timp pentru exercitarea acestui drept. Aceste încălcări constituționale a textului de lege contestat poate fi astfel simplu evitat prin preluarea modelului român și anume dacă art.59 alin.(2) enunțul I s-ar fi expus în următoarea redacție:

„Cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei **în termen de 5 zile de la data înregistrării în instanță a procesului-verbal al adunării creditorilor, termen care începe a fi calculat începând cu data limită de înregistrare a acestuia prevăzută la art.56 alin.(14)** și se soluționează în ședință publică în cel mult 10 zile lucrătoare, cu citarea celui care a introdus cererea, a administratorului insolvabilității/ lichidatorului și a președintelui adunării creditorilor.”

F. CERINȚELE AUTORULUI

Prin prezenta, autorul solicită admiterea spre examinare în fond a excepției de neconstituționalitate și declararea ca neconstituțională a textului ” *de la data luării cunoștinței de procesul-verbal*” din cuprinsul art. 59 alin.(2) din Legea insolvabilității.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării

Subsemnatul Culcițchi Anatolie, acționând în calitate de reprezentant al debitorului SA „SCANA” declar pe propria onoare că informațiile prezentate Înaltei Curți sunt veridice.

Cu înaltă considerație, Culcițchi Anatolie

ÎNCHEIERE

14 martie 2025

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul central)

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
grefierulArhip Alexandru
Aculov Vladlena

examinând în ședință publică cererea înaintată de avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza intentată la cererea depusă de administratorul insolvenței societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare, Vasilev Ruslan cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor societății pe acțiuni „SCANA”, în planul procedurii de restructurare din 03 decembrie 2024,

a c o n s t a t a t :

În procedura Judecătoriei Chișinău (sediul central) se află spre examinare cauza de insolvență intentată în privința societății pe acțiuni „SCANA” (în continuare – S.A. „SCANA”), în planul procedurii de restructurare.

La data de 20 ianuarie 2025, administratorul insolvenței S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare, Vasilev Ruslan a depus prin intermediul poștei electronice a instanței de insolvență cerere cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor S.A. „SCANA”, în planul procedurii de restructurare din 03 decembrie 2024.

În cadrul ședinței de judecată din 14 martie 2025, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie - administrator statutar al S.A. „SCANA” în planul procedurii de restructurare, restabilit în drepturi prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, a formulat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea acesteia a invocat faptul că, la data de 03 decembrie 2024 s-a petrecut adunarea creditorilor S.A. „SCANA”, la care au fost aprobate următoarele hotărâri: s-a aprobat raportul administratorului statutar/reprezentantului debitorului S.A. „SCANA”, Culcițchi Anatolie, privind executarea planului de restructurare și acțiunile acestuia în vederea executării hotărârilor adunărilor creditorilor și deciziilor comitetului creditorilor, emise în anul 2014; s-a aprobat destituirea administratorului insolvenței S.A. „SCANA”, Vasilev Ruslan; s-a aprobat desemnarea în funcția de administrator al insolvenței al S.A. „SCANA”, în procedura planului de restructurare administratorul autorizat Stejar Veaceslav, deținătorul autorizației nr. 92.

Evidențiază faptul că, procesele-verbale ale adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024 au fost înregistrate în instanța de insolvență în interiorul termenului de 7 zile prevăzut de art. 56 alin. (14) din Legea insolvenței.

Astfel, notează că, la data de 21 ianuarie 2025 (peste 40 zile de la data expirării termenului de înregistrare) prevăzut de art. 56 alin. (14) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, administratorului insolvenței S.A. „SCANA”, Vasilev Ruslan a depus cererea privind anularea hotărârilor adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024.

Prin urmare, în condițiile în care cerere depusă de administratorului insolvenței S.A. „SCANA”, Vasilev Ruslan la data de 03 decembrie 2024 este depusă peste 40 zile de la data înregistrării procesului-verbal în instanță, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie solicită respingerea acesteia ca fiind depusă tardiv.

Respectiv, la examinarea cererii nominalizate *supra* urmează a fi aplicate prevederile art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, motiv pentru care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea examinării sesizării excepției de neconstituționalitate în privința textului "de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor" din cuprinsul art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

În ședința de judecată, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului Culcișchi Anatolie și președintele adunării creditorilor S.A. „SCANA”, Crețu Ion au susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și au solicitat admiterea acesteia.

În ședința de judecată, administratorul insolvenței S.A. „SCANA”, Vasiliev Ruslan a lăsat la discreția instanței aprecierea temeiniciei cererii cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind explicațiile participanților la proces, examinând materialele cauzei, apreciind probele și înscrisurile administrate, instanța de insolvență stabilește următoarele.

În ședința de judecată s-a constatat și din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 28 ianuarie 2016 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis spre examinare cererea privind intentarea procesului de insolvență față de S.A. „SCANA”.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2016, s-au admis cererile introductive față de S.A. „SCANA” depuse de Zinciuc Maria, prin intermediul avocatului Bargan Iurie, și de B.C. 3 „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A.; s-a constatat insolvența S.A. „SCANA” și s-a intentat procedura de insolvență a întreprinderii; s-a ridicat dreptul lui Culcișchi Anatolie de administrare a S.A. „SCANA” și s-a desemnat Chicu Dumitru în funcția de administrator al insolvenței, cu transmiterea către acesta a dreptului debitorului de a administra și de a dispune de bunurile incluse în masa debitoare; s-a împuternicit administratorul insolvenței să preia în posesiune și administrare, inclusiv prin executare silită, bunurile S.A. „SCANA”; s-a stabilit termenul-limită de înregistrare a cererilor de admitere a creanțelor pentru data de 25 noiembrie 2016; s-a făcut un apel special adresat creditorilor garanți de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință; s-a obligat administratorul insolvenței să verifice creanțele, să întocmească și să comunice instanței de insolvență tabelul lor definitiv până la data de 15 decembrie 2016; și s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 13 ianuarie 2017, ora 10:00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 19 ianuarie 2018, cauza de insolvență, intentată la cererile introductive, depuse de avocatul Bargan Iurie în interesele creditorului Zinciuc Maria și de B.C. „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” S.A. privind constatarea insolvenței S.A. „SCANA”, la care s-a alăturat și Strugăreanu Mihail, s-a transferat pentru judecare în instanța competentă – Judecătoria Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, s-au respins contestațiile depuse de Covalenco Andrei, reprezentantul B.C. „EXIMBANK” S.A., avocatul Cucu Mihail, reprezentantul S.R.L. „EURO LINE-CONSTRUCT”, Irina Bambuleac, reprezentantul Liliane Brînză, avocatul Lunga Dmitrie și Vlah Victor împotriva hotărârilor adunării creditorilor S.A. „SCANA” în procedură de restructurare din 30 mai 2019, ca fiind neîntemeiate. S-a admis cererea administratorului insolvenței Vasiliev Ruslan cu privire la confirmarea planului procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”. S-a confirmat planul procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”, acceptat de adunarea creditorilor, conform procesului-verbal din 30 mai 2019. S-a încetat procedura de restructurare și s-a aplicat planul procedurii de restructurare față de societatea debitoare. S-a confirmat în funcția de administrator al procesului de insolvență al S.A. „SCANA” administratorul autorizat Vasiliev Ruslan. S-a restabilit debitorul în dreptul de administrare a masei debitoare a S.A. „SCANA” în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea administratorului insolvenței Vasiliev Ruslan.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 10 octombrie 2022, s-au respins cererile depuse de Vlah Victor și reprezentantul creditorului S.R.L. „EURO LINE-CONSTRUCT”, avocatul Cucu Mihail privind anularea hotărârii adunării creditorilor din 11 martie 2022. S-a admis cererea locțiitorului administratorului insolvenței, Selevestru Irina privind confirmarea modificărilor la planul procedurii

de restructurare. S-au confirmat modificările la planul procedurii de restructurare, acceptate de adunarea creditorilor S.A. „SCANA” din 11 martie 2022.

În cadrul ședinței de judecată din 14 martie 2025, avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie a înaintat cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința textului *”de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor”* din cuprinsul art. 59 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Cu privire la prima condiție, instanța de insolabilitate determină că, obiectul excepției de neconstituționalitate invocată de avocatul Tudor Leșanu îl constituie textul *”de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor”* din cuprinsul art. 59 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Instanța reține că, în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză – a unor prevederi din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, ține de competența Curții Constituționale.

Cu privire la a doua condiție, instanța observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie.

În examinarea prezentei cereri cu privire la anularea hotărârilor adunării creditorilor, reprezentantul debitorului a fost admis în calitate de participant, întrucât prin hotărârea Judecătorei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, s-a restabilit debitorul în dreptul de administrare a masei debitoare a S.A. „SCANA” în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea administratorului insolabilității Vasiliev Ruslan.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, participanți la procesul de insolabilitate sînt: administratorul provizoriu, administratorul insolabilității, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

Respectiv, excepția de neconstituționalitate în privința normelor precitate este ridicată de subiectul care deține acest drept, adică de reprezentantul debitorului și avocatul acestuia. Totodată, prin prisma calității procesuale, instanța admite că drepturile și interesele reprezentantului debitorului pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea respectivei cauze.

Instanța menționează că, art. 59 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 este invocat de reprezentantul debitorului, Culcițchi Anatolie și avocatul acestuia Tudor Leșanu în susținerea cererii privind respingerea cererii cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024, ca fiind depusă tardiv, motiv pentru care prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

În materia aplicabilității prevederilor contestate la soluționarea cauzei, instanța menționează că, art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 este invocat de reprezentantul debitorului, Culcițchi Anatolie și avocatul acestuia Tudor Leșanu în susținerea cererii privind respingerea cererii cu privire la anularea hotărârii adunării creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024, ca fiind depusă tardiv. Astfel, instanța urmează să se expună în privința caracterului tardiv al cererii privind anularea hotărârii adunării creditorilor anume prin prisma art. 59 alin. (2) din Lege, astfel îndubitabil prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

Referitor la întrunirea criteriului privind lipsa unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, se evidențiază că, prin decizia nr. 97 din 10 august 2023, Curtea Constituțională a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textelor „procesul-verbal se depune la dosarul cauzei în termen de 7 zile lucrătoare de la data adunării creditorilor” din articolul 56 alin. (14) și „cererea prevăzută la alin. (1) se depune la dosarul cauzei în termen de 5 zile de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor” din articolul 59 alin. (2) din Legea insolvenței, cu referire la omisiunea de a reglementa momentul în care începe să curgă termenul de atac al hotărârii adunării creditorilor și circumstanțele în care creditorul este decăzut din dreptul de a contesta procesul-verbal al adunării creditorilor, ridicată de dl avocat Dumitru Stratan în interesele dlui Veaceslav Timotin, administrator de insolvență al ÎS „Protecția Soluțiilor și Îmbunătățirii Funciare”, în dosarul nr. 2i-254/2021, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul central.

Pentru a decide astfel, autoritatea de jurisdicție constituțională a reținut că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul administratorului insolvenței într-o cauză în care mai mulți creditori au formulat contestații împotriva hotărârii adunării creditorilor. Însă, „a stabilit că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă de eventuala soluție ar profita autorul excepției. În această cauză, eventuala neconstituționalitate a prevederilor contestate nu ar servi autorului excepției, ei creditorilor care au participat la adunarea creditorilor și au cunoscut conținutul procesului-verbal al adunării creditorilor (a se vedea, mutatis mutandis, DCC nr. 126 din 13 septembrie 2022, §§ 19-20)” (pct. 25).

Însă, în speță, instanța determină că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către Culcițchi Anatolie, în calitate de reprezentant al debitorului. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul central) din 13 noiembrie 2019, s-a confirmat planul procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”, acceptat de adunarea creditorilor, conform procesului-verbal din 30 mai 2019; precum și s-a restabilit debitorul în dreptul de administrare a masei debitoare a S.A. „SCANA” în conformitate cu planul confirmat, sub supravegherea administratorului insolvenței Vasilev Ruslan.

Prin urmare, în temeiul art. 210 alin. (1), (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, administratorului statutar al S.A. „SCANA”, Culcițchi Anatolie – a reintrat în dreptul de administrare a masei debitoare în conformitate cu planul confirmat și este responsabil de executarea acestuia.

Totodată, obiectul litigiului în cadrul căruia participantul la proces a ridicat excepția de neconstituționalitate vizează anume legalitatea hotărârilor adoptate de adunarea creditorilor S.A. „SCANA” din 03 decembrie 2024.

Reieșind din circumstanțele expuse, instanța conchide că decizia Curții Constituționale nr. 97 din 10 august 2023 nu este aplicabilă la caz, în condițiile în care nu cuprind o expunere pe marginea prevederilor contestate, reieșind din calitatea autorului sesizării. Totodată, circumstanțele care au stat la baza declarării ca inadmisibile a sesizării pe marginea prevederilor legale contestat sunt înlăturate în speța actuală, deoarece S.A. „SCANA” se află în planul procedurii de restructurare, debitorul, în persoana administratorului Culcițchi Anatolie, este restabilit în dreptul de administrare a masei debitoare și este responsabil nemijlocit de executarea planului și a hotărârilor adunării creditorilor, atât potrivit prevederilor Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, cât și potrivit Planului procedurii de restructurare a S.A. „SCANA”, acceptat de adunarea creditorilor, conform procesului-verbal din 30 mai 2019, cu modificările adiționale.

Prin urmare, participantul care a ridicat excepția de neconstituționalitate este nemijlocit vizat de hotărârile contestate de administratorul insolvenței S.A. „SCANA”, Vasilev Ruslan.

Sintetizând cele expuse, instanța determină că în raport cu cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate sunt întrunite cumulativ condițiile în art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă. Respectiv, se apreciază ca fiind justificată admiterea cererii nominalizate.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, în conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (3), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de insolvență –

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Tudor Leșanu acționând în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la controlul constituționalității în privința textului „*de la data luării cunoștinței de procesul-verbal al adunării creditorilor*” din cuprinsul art. 59 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere și sesizarea depusă de avocatul Tudor Leșanu în interesele reprezentantului debitorului, Culcițchi Anatolie.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac

**Președintele ședinței,
judecătorul**

Arhip Alexandru